

Podstawy ekonomii

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Wymagania programowe			
		Podstawowe Uczeń potrafi:	Stopień wymagań	Ponadpodstawowe Uczeń potrafi:	Stopień wymagań
I Podstawy mikroekonomii	1. Podstawowe pojęcia ekonomiczne	- opisać przedmiot badań ekonomii	K	- rozróżnić potrzeby ekonomiczne i nieekonomiczne	R
		- wymienić potrzeby, środki i sposoby ich zaspokajania	K	- określić role dóbr wolnych i dóbr ekonomicznych w zaspokajaniu potrzeb	R
		- wyjaśnić pojęcia wybór i koszt alternatywny	K	- ustalić zasoby potrzebne do wytworzenia dóbr i usług	R
		- scharakteryzować systemy ekonomiczne	P	- wyjaśnić konieczność dokonywania wyborów ekonomicznych	D
- dokonać wyboru ekonomicznego przy pomocy analizy korzyści i kosztów	D				

				- określić koszt alternatywny dokonanego wyboru	R
				- scharakteryzować sposoby rozwiązywania problemów niedoboru w różnych systemach ekonomicznych	D
	2. Działanie mechanizmu rynkowego	- wymienić podmioty w gospodarce rynkowej	K	- wykazać współzależność działających na rynku podmiotów gospodarujących	D
		- wyjaśnić pojęcie rynku, jego rodzaje i funkcje	K	- wyjaśnić działanie prawa popytu i prawa podaży	R
		- scharakteryzować elementy rynku: popyt, podaż, cenę	K	- wyjaśnić zmiany w popycie i podaży spowodowane czynnikami nie cenowymi	R
		- opisać zjawisko równowagi rynkowej oraz przejawów jej	P	- zinterpretować wskaźniki elastyczności popytu	D

	braku		i podaży	
	- objaśnić działanie mechanizmu rynkowego	P	- uzasadnić znaczenie elastyczności popytu i elastyczności podaży przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych przez producenta i konsumenta	R
	- obliczyć elastycność popytu i podaży	P	- uzasadnić wpływ ograniczenia budżetowego i użyteczności na decyzje konsumenta	D
	- wyjaśnić podstawy decyzji konsumenta na rynku	K	- uzasadnić konieczność równoważenia rynku dóbr i usług	R
	- obliczyć użyteczność całkowitą, przeciętną i marginalną	P	- opisać zjawisko równowagi konsumenta	R
	- sporządzić budżet indywidualny i budżet gospodarstwa domowego	P	- obliczyć koszty całkowite, jednostkowe i marginalne	D

		- wykazać wpływ zmiany dochodów oraz zmiany cen na strukturę konsumpcji	P	- wyjaśnić znaczenie technicznego optimum produkcji	R
		- rozróżnić koszty stałe i zmienne	K	- wyjaśnić podstawy decyzji producentów gospodarujących w różnych strukturach rynkowych	R
		- scharakteryzować struktury rynku	P	- ocenić efektywność rynku konkurencyjnego w krótkim i długim okresie	D
	3. Rynki czynników wytwórczych	- wyjaśnić pojęcia popytu i podaży na rynku pracy	K	- wyjaśnić mechanizm równowagi rynkowej na rynku pracy	R
		- wymienić czynniki determinujące popyt na pracę i podaż pracy	K	- wyjaśnić mechanizm równowagi rynkowej na rynku kapitałowym	R
		- wyjaśnić pojęcia popytu i podaży na rynku kapitałowym	K	- wykazać wpływ eksploatacji zasobów naturalnych na środowisko przyrodnicze	D
		- wymienić czynniki	P		

		determinujące popyt i podaż na rynku kapitałowym			
		- wyjaśnić pojęcia popytu i podaży na rynku zasobów naturalnych	K		
II Podstawy makroekonomii	1.Kategorie makroekonomiczne	- wyjaśnić pojęcie makroekonomii	K	- zinterpretować mierniki ekonomicznej aktywności zawodowej	D
		- wymienić podstawowe problemy makroekonomiczne	K	- określić społeczne i ekonomiczne skutki bezrobocia	R
		- rozpoznać rodzaje bezrobocia	P	- określić przyczyny wzrostu cen w gospodarce	R
		- scharakteryzować metody walki z bezrobociem	P	- zinterpretować indeks cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI)	D
		- rozpoznać rodzaje inflacji		- obliczyć roczną stopę inflacji	R

- wymienić sposoby walki z inflacją	P	- określić skutki spadku siły nabywczej pieniądza	D
- uzasadnić potrzeby ingerencji rządu w procesy gospodarcze	P	- określić koszty i korzyści inflacji	R
- objaśnić podstawowe metody obliczania Produktu Krajowego Brutto	P	- wyjaśnić związki zachodzące pomiędzy uczestnikami obiegu okrężnego produktu i dochodu w gospodarce	R
- wymienić ekonomiczne funkcje państwa	K	- wyjaśnić celowość: pomiaru Produktu Krajowego Brutto (PKB)	R
- scharakteryzować rolę państwa w gospodarce rynkowej	P	- obliczyć realny PKB i uzasadnić celowość jego stosowania	R
- wymienić mierniki systemu rachunkowości społecznej	K	- wyjaśnić zależność między PKB, Produktem Krajowym Netto, dochodami osobistymi i dyspozycyjnymi	D

				dochodami osobistymi	
		- wyjaśnić działanie modelu zagregowanego popytu (AD) i zagregowanej podaży (AS)	P	- obliczyć PKB metoda sumowania produktów, sumowania dochodów, sumowania wydatków	R
		- wymienić przyczyny nierównomiernego rozwoju gospodarczego	K		
		- wskazać konsekwencje zachwiania równowagi gospodarczej	P		
	2. Budżet i polityka fiskalna	- zidentyfikować pojęcie budżetu państwa	K	- wyjaśnić wpływ podatków i wydatków budżetowych na zagregowany popyt	D
		- wymienić funkcje budżetu państwa	P	- wykazać wpływ instrumentów polityki fiskalnej na decyzje podmiotów gospodarujących	D

	- scharakteryzować dochody i wydatki budżetu państwa	P	- uzasadnić stosowanie ekspansywnych i restrykcyjnych narzędzi polityki fiskalnej w zależności od stanu koniunktury gospodarczej	D	
	- scharakteryzować funkcje i cechy podatków	P			
3.Pieniądz i polityka monetarna	- wyjaśnić istotę i funkcje pieniądza	K	- obliczyć ilość wykreowanego pieniądza	R	
	- wymienić czynniki determinujące popyt na pieniądz i podaż pieniądza	P	- przedstawić w formie graficznej równowagę na rynku pieniężnym i jej zmiany	R	
	- zidentyfikować podmioty kreujące podaż pieniądza	P	- wyjaśnić zależność podaży pieniądza od instrumentów polityki monetarnej	D	
	- przedstawić rolę banku centralnego w państwie		P	- określić wpływ instrumentów polityki monetarnej na zagregowany popyt	D
				- uzasadnić: stosowanie ekspansywnych i restrykcyjnych narzędzi polityki monetarnej w zależności od stanu	D

				koniunktury gospodarczej	
	4. Ekonomia gospodarki otwartej	- rozpoznać pojęcia związane z polityką handlową i walutową państwa, np., bilans płatniczy i jego części, bilans handlowy, <i>terms of trade</i> , kursy walut, kursy sztywne, płynne, stałe, aprecjacja, deprecjacja, dewaluacja, rewaluacja	P	- wykazać znaczenie wymiany gospodarczej dla gospodarki kraju	R
		- rozróżnić narzędzia zagranicznej polityki handlowej stosowane w różnych formach współpracy międzynarodowej	P	- obliczyć korzyści komparatywne	D
		- przedstawić korzyści i koszty stosowania zmiennych kursów walutowych	P	- wyjaśnić zasadność ograniczeń w handlu zagranicznym	R
				- wyjaśnić znaczenie równowagi bilansu płatniczego dla	D

				gospodarki kraju	
III Podmioty gospodarcze na rynku	1.Działalność przedsiębiorstw produkcyjnych	- wymienić funkcje i przedmiot działania przedsiębiorstw produkcyjnych	K	- obliczyć czas trwania cyklu produkcyjnego	R
		- zidentyfikować pojęcia z zakresu organizacji procesu produkcji, np. elementy struktury procesu technologicznego, gniazdowe i liniowe rozmieszczenie stanowisk roboczych, formy organizacji procesu produkcji, cykl produkcyjny, typ produkcji, rytmiczność produkcji	P	- rozróżnić elementy struktury procesu technologicznego	R
		- wymienić metody rozmieszczenia stanowisk roboczych	K	- porównać przedsiębiorstwa o różnej strukturze procesu technologicznego	D
		- scharakteryzować typy produkcji	P	- przedstawić graficznie gniazdowe i liniowe rozmieszczenie stanowisk roboczych	D

	- sklasyfikować materiały według określonych kryteriów	P	- wyjaśnić wpływ rozmieszczenia stanowisk roboczych na długość cyklu produkcyjnego, koszty produkcji i wykorzystanie zasobów produkcyjnych
	- określić czynniki występujące w procesie produkcji	P	- obliczyć i zinterpretować wskaźniki dotyczące zużycia materiałowego, zapasów, zdolności produkcyjnej, rytmiczności produkcji i jakości produkcji
	- zakwalifikować wyroby do określonych typów i rodzajów produkcji	P	- obliczyć i zinterpretować: normy dotyczące przedmiotów i środków pracy, zdolności produkcyjnej maszyn i urządzeń całego przedsiębiorstwa oraz wskaźniki rytmiczności produkcji
			- ustalić
			R

			zapotrzebowanie na materiały w ujęciu ilościowym, jakościowym i czasowym	
2.Działalność przedsiębiorstw handlowych	- rozpoznać podmioty i formy sprzedaży występujące w obrocie towarowym	K	- sklasyfikować przedsiębiorstwa handlowe według różnych kryteriów	R
	- scharakteryzować formy rynków zorganizowanych, np. giełdy towarowe, aukcje, przetargi, targi i wystawy	P	- obliczyć i zinterpretować wskaźniki służące do oceny gospodarki zapasami towarowymi	D
	- identyfikować podstawowe pojęcia z zakresu handlu	K		
	- wymienić podstawowe czynności wykonywane w działalności handlowej	P		
	- zidentyfikować	K		

	wskaźniki dotyczące obrotu towarowego			
	- scharakteryzować rodzaje zapasów towarowych	P		
3.Działalność przedsiębiorstw usługowych	- wskazać czynniki mające wpływ na rozwój usług	P	- sklasyfikować usługi według różnych kryteriów, np. ze względu na przeznaczenie, rodzaj nabywców, rodzaj i charakter wykonywanej pracy	R
	- scharakteryzować usługi	P	- scharakteryzować etapy wdrażania outsorsingu w przedsiębiorstwie	D
	- wymienić czynności związane ze świadczeniem usług	K	- wyjaśnić korzyści i zagrożenia outsorsingu	R
	- wyjaśnić pojęcie outsorcingu	K		
	- rozpoznać formy outsorcingu	P		
	- wymienić obszary	P		

	outsorsingu			
4.Zakłada i prowadzi działalność gospodarczą	- systematyzuje etapy przygotowania do podjęcia działalności gospodarczej	K	- dobrać formę organizacyjno-prawną do rodzaju i zakresu działalności gospodarczej	R
	- dobiera formę organizacyjno-prawną do rodzaju i zakresu działalności gospodarczej	P	- wybrać formę opodatkowania działalności gospodarczej	R
	- wybiera formę opodatkowania działalności gospodarczej	P	- przygotować dokumentację niezbędną do zarejestrowania i uruchomienia działalności gospodarczej	R
	- przygotowuje dokumentację niezbędną do zarejestrowania i uruchomienia działalności gospodarczej	P	- klasyfikuje składniki majątku przedsiębiorstwa	R
	- rozróżnia źródła finansowania wydatków	P	- określić koszty i przychody z działalności jednostki organizacyjnej	D

	związanych z podjęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej, np. kredyty bankowe, leasing, franchising		oraz obliczyć dochód jednostki organizacyjnej
	- rozróżnia składniki majątku przedsiębiorstwa	K	
	- posługuje się pojęciami: koszt, wydatek, wpływ środków pieniężnych, przychód, dochód	K	
	- określa koszty i przychody z działalności jednostki organizacyjnej	P	
	- oblicza dochód jednostki organizacyjnej	P	